

Тия дружества, които велики мъже изкуствено сж искали да насърчатъ другадѣ, съществуватъ у насъ отъ паметъ, безъ никакво насърчаване отъ вънъ, безъ никаква помощъ отъ държавата. Тѣ сж самораслеци, изникнали отъ само-себе си, като хубавитѣ джбове на нашитѣ гори, като зелената морава на нашитѣ поля. Читателитѣ трѣбва да сж се убѣдили въ това отъ тритѣ статии, които Периодическото ни списание обнародва.¹ Къмъ подробноститѣ, които ние вече съобщихме върху нашитѣ дружества, ние днесъ съ удоволствие прибавяме и слѣдущитѣ бѣлѣжки върху овчаритѣ отъ Котленско. За тѣхъ ние имаме да благодаримъ главно на г. Божилъ Райновъ, който ни ги достави, а послѣ и на г. г. Холювичъ и Станчевъ, балчишки и котленски прѣдставители, които ги допълниха.

Котленскитѣ овчари до заселяването си въ равна Добруджа сж се скитали по тракийскитѣ полета и равнини, познати съ името к ж д ѣ Б ѣ ло-м о р е. Тогава тѣ сж се наричали турлаци, и сж живѣли както живѣятъ днешнитѣ куцо-власи (кара-качани) по нашитѣ балкански мѣста, т. е. нѣмали сж постоянно мѣстожителство, а сж се скитали зимѣ по тракийскитѣ полета, а лѣтѣ изъ балканскитѣ мѣста до Черно-море. Ние нищо не знаемъ положително за живота на турлашкитѣ овчари. Нѣма и отъ дѣ да се научимъ. Съ голѣма увѣреностъ обаче можемъ да прѣдполагаме, че добруджанското овчарство е по-нова форма отъ турлашкото, че то се е родило отъ него чрѣзъ изоставяне на ония обичаи и наредби, които не сж били нужни при постоянното мѣстожителство, и чрѣзъ съобразяване съ новитѣ условия. Можемъ дори да кажемъ, че промѣняването на условията е спомогнало твърдѣ много за осъвършенствуването организацията на овчарската дружина, която, както ще видимъ по-долу, почива на начала чисто асоциационни, толкозъ драги на мнозина економисти.

Отъ 90-годишни старци се научаваме, че Добруджа е била заселена отъ котленскитѣ овчари близо прѣди единъ

¹ В. Задругата въ Западна Бѣлгария, въ кн. XXI—XXII, Нашитѣ градинарски дружества, въ кн. XXVII. и Задружното владѣние и работене, въ кн. XXVIII—XXX.